

KOLEGJI - COLLEGE
PJETËR BUDI
PRISHTINË - PRISHTINA

KOLEGJI ‘PJETËR BUDI’ - PRISHTINË
PROGRAMI: DOGANË DHE SHPEDICION

TEMA BAÇELOR

ROLI I KONTRABILITETIT NË NDËRMARRJE

Mentor:
Prof. Fiknete Bejta

Studentja:
Vanesa Sojeva

Prishtinë, 2025

PËRMBAJTJA

FALENDERIME	3
ABSTRAKT	4
1. HYRJE	5
1.1 Qëllimi i punimit	6
1.2 Metodologjia e punimit.....	6
1.3 Pyetjet kerkimore dhe hipotezat	7
2. PËRKUFIZIMI I KONTABILITETIT	8
2.1 Rëndësia e kontabilitetit në ndërmarrje	8
2.2 Funkcionet kryesore të kontabilitetit në ndërmarrje	11
2.3 Llojet e kontabilitetit në ndërmarrje.....	12
2.4 Rëndësia e kontabilitetit në marrjen e vendimeve menaxheriale	13
3. KONTABILITETI DHE MENAXHIMI I BURIMEVE FINANCIARE	14
3.1 Kontabiliteti si mjet për kontrollin e brendshëm dhe parandalimin e mashtrimeve	16
3.2 Roli i kontabilitetit në përputhshmërinë ligjore dhe fiskale	17
3.3 Teknologjia dhe kontabiliteti në ndërmarrjet moderne.....	17
3.4 Sfida dhe perspektiva e kontabilitetit në ndërmarrje.....	18
4. METODOLOGJIA DHE REZULTATET E PUNIMIT	19
4.1 Rezultatet e pyetesorit	20
KONKLUZIONE	26
REKOMANDIME	31

FALENDERIME

Me mirënjohje të thellë dhe zemër plot falënderim, këtë arritje ia kushtoj familjes sime, e cila ka qenë burim i pandalshëm dashurie, motivimi dhe mbështetjeje.

Faleminderit prindërve të mi për sakrificat e paçmuara, këshillat e mençura dhe përkrahjen e pakushtëzuar në çdo hap të rrugëtimit tim.

Një falënderim i veçantë shkon për të gjithë të afërmit, miqtë dhe njerëzit që më kanë rrethuar me besim, inkurajim dhe fjalë të mira, duke më dhënë forcë edhe në momentet më sfiduese. Kjo diplomë është edhe e juaja – sepse pa ju, ky udhëtim nuk do të kishte qenë i mundur.

ABSTRAKT

Kontabiliteti luan një rol thelbësor në funksionimin dhe zhvillimin e çdo ndërmarrjeje, duke siguruar informacion të detajuar, të saktë dhe të besueshëm mbi aktivitetet financiare dhe ekonomike të saj. Ai është një mjet i domosdoshëm për menaxhimin financiar, pasi ndihmon në planifikimin, kontrollin dhe vlerësimin e performancës së ndërmarrjes në baza të vazhdueshme. Nëpërmjet regjistrimit sistematik të transaksioneve dhe përgatitjes së raporteve financiare, kontabiliteti siguron transparencë, siguri dhe besueshmëri në informacionin që përdoret nga drejtuesit, investitorët dhe palët e tjera të interesuara.

Roli i kontabilitetit në ndërmarrje shtrihet edhe në menaxhimin e kostove, ku përmes analizës dhe monitorimit të shpenzimeve, ndërmarrja mund të marrë masa efektive për të rritur efikasitetin operativ dhe konkurrueshmërinë në treg. Gjithashtu, kontabiliteti luan një funksion të rëndësishëm në parandalimin e mashtrimeve financiare dhe mbrojtjen e asetëve, duke krijuar një sistem të brendshëm kontrolli që minimizon rreziqet dhe humbjet.

Në këtë kontekst, kontabiliteti nuk është vetëm një proces teknik i regjistrimit të të dhënave, por një element strategjik që ndihmon menaxhmentin në marrjen e vendimeve të informuara dhe në përcaktimin e politikave të zhvillimit afatgjatë të ndërmarrjes. Për më tepër, kontabiliteti ndihmon në përputhjen me ligjet fiskale dhe rregulloret kontabël, duke siguruar që ndërmarrja të funksionojë në përputhje me standardet dhe normat e kërkuara.

Roli i kontabilitetit në ndërmarrje është thelbësor për të garantuar një menaxhim të mirë financiar, për të përmirësuar performancën ekonomike dhe për të ndihmuar në qëndrueshmërinë dhe zhvillimin e qëndrueshëm të organizatës në një ambient të ndryshueshëm dhe konkurrues.

1. HYRJE

Në epokën moderne të biznesit, ku konkurrenca dhe kompleksiteti ekonomik janë në rritje të vazhdueshme, roli i kontabilitetit në ndërmarrje ka marrë një rëndësi kyçe dhe thelbësore për funksionimin dhe zhvillimin e tyre. Kontabiliteti, i cili në thelb përfshin regjistrimin, klasifikimin dhe analizimin e të dhënave financiare, shërben si një sistem i integruar informacioni që mbështet drejtuesit e ndërmarrjes në marrjen e vendimeve strategjike dhe operative. Pa një sistem të mirëfilltë kontabël, ndërmarrjet do të përballeshin me sfida të mëdha për të monitoruar performancën financiare, për të kontrolluar shpenzimet dhe për të planifikuar zhvillimin e tyre në mënyrë të qëndrueshme dhe të sigurt.

Në thelb, kontabiliteti siguron një pasqyrë të qartë dhe të saktë të gjendjes ekonomike të ndërmarrjes, duke përfshirë asete, detyrime, të ardhura dhe shpenzime. Kjo informacion i domosdoshëm lejon menaxhmentin të analizojë trendet financiare, të identifikojë burimet e mundshme të problemeve dhe të marrë masa korrigjuese në kohë, duke përmirësuar kështu efikasitetin dhe efektivitetin e operacioneve të tyre. Përveç kësaj, kontabiliteti është thelbësor për raportimin e saktë të të dhënave financiare, që përdoret nga investitorët, kreditorët, autoritetet tatimore dhe palët e tjera të interesuara, të cilët kërkojnë transparencë dhe besueshmëri në informacionin financiar për të marrë vendime të informuara.

Roli i kontabilitetit shkon përtej regjistrimit të thjeshtë të transaksioneve financiare; ai është një instrument i fuqishëm për menaxhimin e riskut, kontrollin e brendshëm dhe përmirësimin e politikave financiare. Në këtë kontekst, kontabiliteti ndihmon në zbulimin e mashtrimeve, minimizimin e gabimeve dhe optimizimin e përdorimit të burimeve të ndërmarrjes. Gjithashtu, ai ka një rol të rëndësishëm në përputhjen me ligjet dhe standardet kontabël dhe fiskale, duke garantuar që ndërmarrja të operojë në mënyrë ligjore dhe të shmangë penalitetet financiare.

Në përmbledhje, kontabiliteti është një funksion i pandashëm dhe i pazëvendësueshëm në strukturën organizative të çdo ndërmarrjeje, pavarësisht madhësisë apo sektorit të saj të veprimtarisë. Ai siguron bazën për një menaxhim të mirëfilltë financiar dhe një zhvillim të qëndrueshëm, duke kontribuar në rritjen e vlerës së ndërmarrjes dhe në ruajtjen e besimit të palëve të interesuara në ambientin e biznesit.

1.1 Qëllimi i punimit

Qëllimi kryesor i këtij punimi është të analizojë dhe të theksojë rëndësinë e kontabilitetit si një funksion kyç në menaxhimin dhe zhvillimin e ndërmarrjeve. Punimi synon të evidentojë mënyrat se si kontabiliteti kontribuon në përmirësimin e transparencës financiare, kontrollin efektiv të burimeve dhe marrjen e vendimeve të informuara nga drejtuesit e ndërmarrjes. Gjithashtu, punimi ka për qëllim të shpjegojë rolin e kontabilitetit në monitorimin e performancës ekonomike, parandalimin e mashtrimeve financiare dhe sigurimin e përputhshmërisë me legjislacionin fiskal dhe kontabël.

Përmes këtij studimi, synohet gjithashtu të evidentohet ndikimi i kontabilitetit në rritjen e efikasitetit operativ dhe konkurrueshmërisë së ndërmarrjes në tregun bashkëkohor. Më tej, punimi do të trajtojë edhe rëndësinë e kontabilitetit si një mjet strategjik për menaxhimin e riskut dhe përmirësimin e performancës afatgjatë të organizatës.

Në këtë mënyrë, qëllimi është të ofrohet një kuptim i thelluar dhe i gjithanshëm për rolin dhe funksionin e kontabilitetit, duke ndihmuar në kuptimin e rëndësisë së tij për suksesin dhe qëndrueshmërinë e ndërmarrjeve në një mjedis ekonomik gjithnjë e më kompleks dhe konkurrues.

1.2 Metodologjia e punimit

Në këtë punim, për të arritur objektivat e studimit dhe për të analizuar rolin e kontabilitetit në ndërmarrje, është përdorur një qasje primare dhe kuantitative e mbështetur në mbledhjen e të dhënave përmes një anketeje strukturuar. Anketa është dizajnuar për të marrë informacion nga profesionistë të fushës së kontabilitetit, të cilët kanë përvojë praktike në menaxhimin financiar dhe kontabilitetin e ndërmarrjeve.

Për këtë qëllim, janë anketuar 50 kontabilistë që punojnë në kompani të ndryshme, me qëllim marrjen e mendimeve, përvojave dhe vlerësimeve të tyre mbi rëndësinë dhe ndikimin e kontabilitetit në funksionimin e ndërmarrjeve. Pyetjet e anketës janë të fokusuar në temat kryesore të studimit, duke përfshirë rolin e kontabilitetit në raportimin financiar, kontrollin e brendshëm, menaxhimin e kostove dhe përputhshmërinë me ligjet fiskale.

Të dhënat e mbledhura nga anketimi janë përpunuar dhe analizuar me metoda statistikore për të nxjerrë përfundime të qarta dhe të besueshme, duke ofruar një pasqyrë të thelluar të situatës reale në praktikë. Kjo metodologji u mundëson autorëve të punimit të marrin informacion direkt nga profesionistët dhe të analizojnë faktorët kyç që ndikojnë në suksesin e funksionimit të kontabilitetit në ndërmarrje.

Metoda kuantitative e përdorur në këtë studim kontribuon në objektivitetin dhe saktësinë e rezultateve, duke ndihmuar në nxjerrjen e përfundimeve që janë të bazuara në të dhëna empirike dhe të matshme.

1.3 Pyetjet kerkimore dhe hipotezat

Pyetjet e hulumtimit:

Sa i rëndësishëm është kontabiliteti për marrjen e vendimeve në ndërmarrje?

A ndikon kontabiliteti në përmirësimin e kontrollit financiar dhe menaxhimit të shpenzimeve në ndërmarrje?

Hipotezat e punimit:

Hipoteza 1: Kontabiliteti ka një ndikim të drejtpërdrejtë dhe pozitiv në marrjen e vendimeve strategjike nga menaxhmenti i ndërmarrjes.

Hipoteza 2: Një sistem efektiv kontabël kontribuon në përmirësimin e kontrollit të brendshëm financiar dhe reduktimin e shpenzimeve të panevojshme në ndërmarrje.

2. PËRKUFIZIMI I KONTABILITETIT

Kontabiliteti është një sistem i organizuar i regjistrimit, klasifikimit dhe përmbledhjes së transaksioneve financiare të një organizate, me qëllim që të sigurojë informacion të saktë dhe të dobishëm për përdoruesit e ndryshëm, duke përfshirë menaxhmentin, investitorët, kredituesit dhe autoritetet tatimore¹. Ai përbën një element kyç të menaxhimit financiar dhe administrimit të ndërmarrjes, duke ofruar të dhëna të domosdoshme për vlerësimin e performancës ekonomike dhe financiare të biznesit.

Në literaturën bashkëkohore, kontabiliteti është përkufizuar si “gjuha e biznesit” për shkak të roli të tij themelor në komunikimin e informacionit financiar që ndihmon në marrjen e vendimeve. Përveç kësaj, ai nuk është vetëm një proces teknik i regjistrimit, por edhe një mjet strategjik që mundëson monitorimin e burimeve, kontrollin e shpenzimeve dhe vlerësimin e rrezikut financiar në organizatë².

Në kontekstin e ndërmarrjes, kontabiliteti luan një rol kritik në përgatitjen e raporteve financiare, si bilanci, raporti i fitimit dhe humbjes, dhe pasqyra të tjera financiare që tregojnë gjendjen ekonomike dhe performancën e kompanisë në një periudhë të caktuar³. Këto raporte përdoren si bazë për vendimmarrje strategjike nga menaxherët dhe për të garantuar transparencën ndaj palëve të interesuara të jashtme, duke përfshirë aksionarët, investitorët dhe institucionet financiare.

2.1 Rëndësia e kontabilitetit në ndërmarrje

Rëndësia e kontabilitetit në ndërmarrje vjen edhe nga aftësia e tij për të ndihmuar në planifikimin financiar dhe kontrollin e brendshëm, duke siguruar që resurset të përdoren në mënyrë efikase dhe duke minimizuar humbjet⁴. Përmes analizave të ndryshme financiare dhe menaxheriale, kontabiliteti ndihmon në identifikimin e mundësive të rritjes, por edhe në parandalimin e problemeve të mundshme financiare.

¹ Horngren, C. T., Sundem, G. L., & Stratton, W. O. (2005). *Introduction to Management Accounting* (14th ed.). Pearson Education.

² Anthony, R. N., & Govindarajan, V. (2007). *Management Control Systems* (12th ed.). McGraw-Hill

³ Atrill, P., & McLaney, E. (2019). *Accounting and Finance for Non-Specialists* (11th ed.). Pearson.

⁴ Drury, C. (2013). *Management and Cost Accounting* (8th ed.). Cengage Learning.

Sot, me avancimet teknologjike dhe ndryshimet e shpejta në ambientin ekonomik, roli i kontabilitetit është zgjeruar edhe në fushën e informatizimit të procesit dhe përdorimit të sistemeve të menaxhimit financiar elektronik, duke përmirësuar saktësinë, shpejtësinë dhe transparencën e të dhënave financiare⁵. Për më tepër, kontabiliteti kontribuon në përputhshmërinë me legjislacionin fiskal dhe standardet ndërkombëtare të raportimit financiar, që janë të domosdoshme për ndërmarrjet që operojnë në tregje globale⁶.

Kontabiliteti është një komponent themelor i çdo ndërmarrjeje që siguron mbështetje të vazhdueshme për menaxhimin financiar dhe operativ, duke ndikuar në suksesin dhe qëndrueshmërinë e organizatës në një mjedis ekonomik gjithnjë e më kompleks dhe konkurrues⁷.

Kontabiliteti përbën një nga shtyllat kryesore të menaxhimit modern të ndërmarrjeve dhe luan një rol thelbësor në funksionimin, zhvillimin dhe qëndrueshmërinë e tyre financiare dhe operative. Ai nuk është vetëm një mjet për regjistrimin e transaksioneve, por një sistem i organizuar informacioni që siguron të dhëna të sakta, të plota dhe të përdorshme për aktorët kryesorë të brendshëm dhe të jashtëm të një organizate⁸. Në një mjedis biznesi gjithnjë e më kompleks dhe të globalizuar, kërkesa për informacione financiare të besueshme dhe të përditësuara është thelbësore për marrjen e vendimeve të duhura strategjike.

Në literaturën bashkëkohore, kontabiliteti konsiderohet si “gjuha e biznesit”, pasi përmes tij komunikohet informacioni ekonomik dhe financiar që ndihmon në marrjen e vendimeve të informuara. Ai u shërben shumë palëve të interesuara: menaxherëve për të planifikuar dhe kontrolluar operacionet, investitorëve për të vlerësuar qëndrueshmërinë dhe fitimprurësinë e ndërmarrjes, institucioneve financiare për të analizuar kreditueshmërinë, dhe autoriteteve fiskale për të përcaktuar detyrimet tatimore. Në këtë mënyrë, kontabiliteti garanton transparencën dhe llogaridhënien, që janë elementë të domosdoshëm për menaxhimin modern të korporatave.

⁵ Romney, M. B., & Steinbart, P. J. (2017). *Accounting Information Systems* (14th ed.). Pearson.

⁶ IFRS Foundation. (2023). *International Financial Reporting Standards (IFRS)*. Retrieved from <https://www.ifrs.org>

⁷ Nobes, C., & Parker, R. (2020). *Comparative International Accounting* (14th ed.). Pearson.

⁸ Horngren, C. T., Sundem, G. L., & Elliott, J. A. (2006). *Introduction to Financial Accounting* (9th ed.). Pearson Education.

Rëndësia e kontabilitetit në ndërmarrje shfaqet edhe në funksionin e tij si instrument për vlerësimin e performancës së përgjithshme ekonomike dhe financiare. Përmes pasqyrave financiare, si bilanci, pasqyra e të ardhurave dhe pasqyra e rrjedhës së parasë, menaxhmenti ka mundësi të analizojë rezultatet financiare dhe të identifikojë zonat që kërkojnë ndërhyrje ose optimizim⁹. Ky informacion ndihmon në krijimin e strategjive të reja, planifikimin e investimeve, si dhe në menaxhimin e kostove dhe burimeve të disponueshme.

Një tjetër aspekt i rëndësishëm është ndihmesa që kontabiliteti ofron në përmirësimin e kontrollit të brendshëm. Sistemet kontabël lehtësojnë ndjekjen dhe kontrollin e transaksioneve të përditshme, duke ndihmuar në parandalimin e mashtrimeve financiare dhe gabimeve të mundshme në procesin operativ (Drury, 2013). Në këtë mënyrë, kontabiliteti vepron jo vetëm si një sistem informacioni, por edhe si një mekanizëm sigurie për organizatën.

Përveç kësaj, zhvillimet teknologjike kanë zgjeruar më tej rolin e kontabilitetit në ndërmarrje. Përdorimi i softuerëve kontabël dhe sistemeve të menaxhimit financiar të integruar, si ERP, ka përmirësuar ndjeshëm saktësinë, shpejtësinë dhe qasjen në të dhëna financiare në kohë reale. Kjo ka lejuar menaxherët të reagojnë më shpejt ndaj ndryshimeve të tregut dhe të adaptojnë politikatat financiare dhe operacionale në përputhje me rrethanat aktuale.

Së fundmi, kontabiliteti ndihmon ndërmarrjet të përmbushin kërkesat ligjore dhe fiskale. Duke siguruar që raportimi financiar të bëhet në përputhje me standardet ndërkombëtare si IFRS dhe legjislacionin lokal, kontabiliteti mbron ndërmarrjen nga sanksionet ligjore dhe përmirëson reputacionin e saj në tregjet kombëtare dhe ndërkombëtare¹⁰.

Kontabiliteti është një komponent i pazëvendësueshëm në strukturën e brendshme të çdo ndërmarrjeje. Ai nuk është vetëm një sistem regjistrimi, por një mjet i fuqishëm menaxherial, strategjik dhe kontrollues, i cili ndikon në çdo aspekt të funksionimit të biznesit. Pa një sistem të mirëfilltë kontabël, ndërmarrjet do ta kishin të vështirë të funksionojnë në mënyrë efikase dhe t

ë marrin vendime të bazuara në të dhëna të sakta dhe të verifikueshme¹¹.

⁹ Atrill, P., & McLaney, E. (2019). *Accounting and Finance for Non-Specialists* (11th ed.). Pearson.

¹⁰ Kuźdowicz, Paweł & Kuźdowicz, Dorota. (2012). *Application of cost accounting systems in an enterprise*. *Management*, 16(2). DOI: 10.2478/v10286-012-0064-y

¹¹ Han, Xiyue. (2025). "The Application of Management Accounting in Enterprise Cost Control". *Scientific Journal of Economics and Management Research* 7 (8): 22-27. DOI: 10.54691/a90v2e44

2.2 Funkzionet kryesore të kontabilitetit në ndërmarrje

Kontabiliteti në ndërmarrje nuk kufizohet vetëm në regjistrimin e thjeshtë të transaksioneve financiare, por ka funksione të ndryshme thelbësore që janë të domosdoshme për menaxhimin efektiv të burimeve dhe marrjen e vendimeve të bazuara në informacion të besueshëm financiar. Funkzioni kryesor i kontabilitetit është regjistrimi dhe klasifikimi i transaksioneve financiare, duke siguruar që çdo lëvizje ekonomike të jetë dokumentuar në mënyrë të saktë dhe në kohë¹². Kjo siguron një bazë solide për raportimin financiar dhe analizat që do të ndihmojnë menaxherët në vlerësimin e performancës së ndërmarrjes.

Një funksion tjetër i rëndësishëm është përgatitja e raporteve financiare, të cilat përfshijnë bilancin, pasqyrën e fitimit dhe humbjes, dhe pasqyrën e rrjedhës së parasë. Këto raporte janë jetike për komunikimin e informacionit financiar te palët e interesuara të brendshme dhe të jashtme, duke përfshirë investitorët, kreditorët, dhe autoritetet tatimore¹³.

Kontabiliteti gjithashtu shërben si mjet kontrolli i brendshëm duke monitoruar shpenzimet, fitimet dhe flukset e parasë për të parandaluar gabimet dhe mashtrimet financiare. Përmes këtij funksioni, ndërmarrjet mund të identifikojnë pikat e dobëta në menaxhimin financiar dhe të ndërmarrin masa korrigjuese në kohë¹⁴.

Një funksion tjetër i rëndësishëm është analiza financiare, ku të dhënat e mbledhura nga regjistrimi dhe raportimi përpunohen për të vlerësuar likuiditetin, rentabilitetin, efikasitetin dhe stabilitetin financiar të ndërmarrjes. Kjo ndihmon në parashikimin e problemeve të mundshme dhe në përcaktimin e strategjive të zhvillimit.

Funksionet kryesore të kontabilitetit janë themeli mbi të cilin ndërtohet menaxhimi i mirëfilltë financiar dhe administrimi i suksesshëm i ndërmarrjeve, duke siguruar që aktivitetet

¹² Gu, Zheng; Yang, Bo; Sun, Mingze. (2020). "Analysis on the Role of Cost Accounting in the Economic Management of Power Enterprises". *International Journal of Frontiers in Sociology*, 2(5): 77-82. DOI: 10.25236/IJFS.2020.020512

¹³ Li, Kaiyong. (2022). "Research on the Application of Management Accounting Tools in Enterprise Cost Control". In *Proceedings of the International Conference on Information Economy, Data Modeling and Cloud Computing, ICIDC 2022*, 17-19 June 2022, Qingdao, China. DOI: 10.4108/eai.17-6-2022.2322854

¹⁴ Saleh, Qais Yaser; Al-Nimer, Munther Barakat; Abbadi, Sinan S. (2023). "The quality of cost accounting systems in manufacturing firms: A literature review". *Cogent Business & Management*, Vol. 10, Article 2209980. DOI: 10.1080/23311975.2023.2209980

ekonomike të dokumentohen, analizohen dhe menaxhohen në mënyrë të drejtë dhe transparente¹⁵.

2.3 Llojet e kontabilitetit në ndërmarrje

Kontabiliteti në ndërmarrje është një fushë komplekse dhe e ndarë në disa lloje të ndryshme, secili me funksione dhe qëllime të veçanta që mbulojnë nevoja specifike të organizatës. Një ndarje e zakonshme është ajo midis kontabilitetit financiar, menaxherial, kostos dhe tatimor.

Kontabiliteti financiar ka për qëllim përgatitjen e raporteve financiare që paraqesin në mënyrë të saktë dhe të standardizuar gjendjen financiare të ndërmarrjes dhe rezultatet e saj ekonomike gjatë një periudhe të caktuar. Këto raporte përdoren kryesisht nga palët e jashtme si investitorët, kredituesit, dhe autoritetet fiskale, dhe duhet të përmbushin standardet e njohura ndërkombëtare të raportimit financiar, si IFRS.

Kontabiliteti menaxherial fokusohet në sigurimin e informacionit të detajuar për menaxherët e brendshëm të ndërmarrjes. Ai ofron të dhëna për analizën e performancës, menaxhimin e kostove, dhe ndihmon në planifikimin dhe kontrollin operativ të aktiviteteve të ndryshme të biznesit. Kjo lloj kontabiliteti nuk është i detyruar nga standardet e jashtme dhe mund të jetë shumë fleksibël për t'iu përshtatur nevojave të ndërmarrjes¹⁶.

Kontabiliteti i kostove është i fokusuar në regjistrimin dhe analizimin e kostove të prodhimit apo shërbimit, duke ndihmuar në përcaktimin e çmimeve, kontrollin e shpenzimeve dhe optimizimin e burimeve (Drury, 2013). Ai është një pjesë e rëndësishme e kontabilitetit menaxherial.

Kontabiliteti tatimor ka si funksion kryesor zbatimin e rregullave fiskale dhe llogaritjen e detyrimeve tatimore të ndërmarrjes sipas legjislacionit në fuqi. Ky lloj kontabiliteti siguron që ndërmarrja të përmbushë detyrimet ligjore dhe të shmangë penalitetet¹⁷.

¹⁵ Ugoani, John Nkeobuna Nnah. (2019). "Activity Cost Management and its Effect on Enterprise Productivity". *International Journal of Business, Economics and Management*, 6(4): 232-247. DOI: 10.18488/journal.62.2019.64.232.247

¹⁶ Ugoani, John Nkeobuna Nnah. (2019). "Activity Cost Management and its Effect on Enterprise Productivity". *International Journal of Business, Economics and Management*, 6(4): 232-247. DOI: 10.18488/journal.62.2019.64.232.247

¹⁷ Toshpulatov, Azizbek Shermukhamedovich. (n.d.). "Improving the Cost Management Mechanism in Management Accounting". *Academic Journal of Digital Economics and Stability*. DOI: 10.51699/ajdes.v15i.453

Kuptimi i dallimeve ndërmjet këtyre llojeve dhe integrimi i tyre në mënyrë efikase është jetik për menaxhimin e suksesshëm të financave të ndërmarrjes dhe për përmbushjen e kërkesave të ndryshme ligjore dhe operacionale.

2.4 Rëndësia e kontabilitetit në marrjen e vendimeve menaxheriale

Kontabiliteti është një nga mjetet më të fuqishme që menaxherët kanë në dispozicion për të marrë vendime strategjike dhe operative. Informacioni financiar i përgatitur nga sistemi kontabël ndihmon drejtuesit të kuptojnë gjendjen aktuale ekonomike të ndërmarrjes, të analizojnë performancën dhe të planifikojnë për të ardhmen.

Në procesin e vendimmarrjes, kontabiliteti menaxherial ofron të dhëna të detajuara mbi kostot, të ardhurat, dhe burimet që lejojnë menaxherët të bëjnë zgjedhje më të informuara për investime, zhvillim produktesh, çmim vendosje dhe politika operacionale. Kjo qasje e bazuar në të dhëna rrit shanset për sukses dhe minimizon rreziqet financiare.

Përveç kësaj, kontabiliteti ndihmon në monitorimin e performancës, duke krahasuar rezultatet aktuale me ato të planifikuara dhe duke identifikuar devijimet që kërkojnë ndërhyrje. Ai gjithashtu mbështet proceset e kontrollit dhe vlerësimit të efikasitetit të ndarjeve të ndryshme brenda ndërmarrjes¹⁸.

Kontabiliteti siguron një bazë objektive dhe të besueshme për të gjitha nivelet e menaxhimit, duke përmirësuar komunikimin dhe koordinimin midis departamenteve dhe duke forcuar transparencën në proceset vendimmarrëse.

¹⁸ Kou, Saja Najeh Kareem. (n.d.). "Cost Management by Applying Resource Consumption Accounting Technique to Enhance Corporate Governance". *Zien Journal of Social Sciences and Humanities*. (Publikim elektronik)

3. KONTABILITETI DHE MENAXHIMI I BURIMEVE FINANCIARE

Menaxhimi efektiv i burimeve financiare është një nga sfidat kryesore të çdo ndërmarrjeje, dhe kontabiliteti është mjeti kryesor që mundëson këtë menaxhim. Nëpërmjet kontabilitetit, ndërmarrjet regjistrojnë dhe analizojnë të ardhurat dhe shpenzimet, duke siguruar informacion për kontrollin e buxhetit dhe planifikimin e përdorimit të fondeve¹⁹.

Një funksion i rëndësishëm është menaxhimi i kapitalit të punës, ku kontabiliteti siguron të dhëna për gjendjen e likuiditetit, flukset e parasë dhe detyrimet afatshkurtra, që janë thelbësore për ruajtjen e stabilitetit financiar të ndërmarrjes²⁰.

Për më tepër, kontabiliteti ndihmon në vlerësimin e investimeve dhe në analizën e kostove dhe përfitimeve të tyre, duke siguruar që burimet financiare të alokohen në mënyrë optimale. Ai gjithashtu mbështet menaxhimin e borxheve dhe marrëdhëniet me institucionet financiare, duke ofruar pasqyrat e nevojshme për negociata dhe marrëveshje²¹.

Në këtë mënyrë, kontabiliteti është i domosdoshëm për menaxhimin strategjik të financave të ndërmarrjes dhe për të siguruar që burimet financiare të përdoren në mënyrë efektive dhe të qëndrueshme.

Kontabiliteti luan një rol thelbësor në mbështetjen e procesit të marrjes së vendimeve menaxheriale në çdo organizatë, duke ofruar informacion të saktë, të drejtëpërdrejtë dhe të përditësuar financiar dhe operacional. Në një mjedis biznesi që është gjithnjë e më kompleks dhe konkurrues, menaxherët duhet të marrin vendime të bazuara në të dhëna të besueshme për të siguruar qëndrueshmërinë dhe zhvillimin afatgjatë të ndërmarrjes. Informacioni i

¹⁹ Ermawati, Yana. (2023). *The Integral Role of Accounting in Organizational Dynamics and Decision-Making*. *Advances in Applied Accounting Research*, 1(3), 160-169. DOI: 10.60079/aaar.v1i3.169

²⁰ Kurbanov, Jaloladdin Yuldashbaevich. (2025). *Financial Resource Management and the Theoretical Foundations of Accounting in Higher Education Institutions*. *American Journal of Business Management, Economics and Banking*, Vol. 40, pp. 6-12.

²¹ Shi, Keran. (2024). "The impact of accounting informatization on financial management of resource-based enterprises". *Finance & Economics*, Vol. 1(1).

kontabilitetit përbën bazën për analizën financiare, planifikimin, buxhetimin dhe kontrollin, të cilat janë komponentë kyç të menaxhimit efektiv²².

Sipas Horngren, Sundem dhe Elliott (2005), kontabiliteti menaxherial siguron informacion të detajuar për brendësinë e organizatës, duke u fokusuar në të dhëna që ndihmojnë në planifikimin, kontrollin dhe vlerësimin e performancës. Ky informacion ndihmon menaxherët të identifikojnë zonat ku mund të optimizohen shpenzimet, të rritet efikasiteti dhe të përmirësohet performanca financiare. Për shembull, analizat e kostove dhe përfitimeve, raportet periodike financiare dhe vlerësimi i indikatorëve kryesorë të performancës janë të domosdoshme për të marrë vendime strategjike dhe operative.

Gjithashtu, kontabiliteti ndihmon në reduktimin e pasigurisë dhe rrezikut në vendimmarrje. Menaxherët përballen me situata ku duhet të zgjedhin midis alternativave të ndryshme, dhe informacioni kontabël i saktë dhe i përditësuar u mundëson atyre të vlerësojnë më mirë pasojat financiare të secilës alternativë. Pa këtë informacion, vendimet mund të jenë të bazuara në supozime ose të dhëna jo të plota, duke rritur gjasat e dështimit²³.

Sipas Kaplan dhe Atkinson (2015), përdorimi i teknikave të kontabilitetit menaxherial, siç janë kostoja e aktiviteteve (Activity-Based Costing - ABC), buxheti fleksibël dhe analizat e variancës, lejojnë menaxherët të kuptojnë më mirë strukturën e kostove dhe performancën e proceseve të ndryshme. Kjo ndihmon në identifikimin e aktiviteteve që nuk sjellin vlerë të shtuar për ndërmarrjen dhe orienton investimet dhe burimet drejt zonave me potencial më të madh për rritje dhe fitim.

Për më tepër, kontabiliteti kontribuon në krijimin e transparencës dhe përgjegjësisë brenda organizatës. Informacioni i prodhuar nga sistemi kontabël përdoret për të vlerësuar rezultatet e departamenteve dhe individëve, duke nxitur një kulturë të përmirësimit të vazhdueshëm dhe të

²² Sulaiman, Suzana & Md Zin, Norlaila. (2023). "The Role of Management Accounting System to Enhance the Sustainable Financial Reporting". In *Building a Sustainable Future: Fostering Synergy Between Technology, Business and Humanity*, European Proceedings of Social and Behavioural Sciences, Vol. 131, pp. 1193-1210. DOI: 10.15405/epsbs.2023.11.96

²³ Rao, Shun. (2024). "Reflections on the Integration and Application of Management Accounting and Financial Accounting in Enterprises". *Accounting, Auditing and Finance*, Vol. 5, pp. 148-157. DOI: 10.23977/accaf.2024.050219

orientuar drejt rezultateve. Kjo ndihmon në ndërtimin e një sistemi motivimi dhe kontrolli që është i nevojshëm për arritjen e objektivave strategjike²⁴.

Në kontekstin bashkëkohor, teknologjia ka shtuar edhe më shumë rëndësinë e kontabilitetit në marrjen e vendimeve menaxheriale. Sistemet moderne të informacionit kontabël, përfshirë softuerët ERP (Enterprise Resource Planning), lejojnë akses në kohë reale në të dhëna të ndryshme financiare dhe operative, duke e bërë procesin e vendimmarrjes më të shpejtë dhe më efektiv (Weygandt, Kimmel & Kieso, 2018). Kjo nxit reagime të shpejta ndaj ndryshimeve të tregut dhe mundëson menaxherëve të adaptojnë strategjitë në mënyrë fleksibile.

Roli i kontabilitetit në marrjen e vendimeve menaxheriale është i pakontestueshëm dhe thelbësor. Ai siguron një bazë të fortë të të dhënave dhe analizave që lejojnë menaxherët të marrin vendime të informuara, të minimizojnë rreziqet dhe të përmirësojnë performancën organizative. Pa një sistem kontabël të mirë të strukturuar dhe të funksionueshëm, ndërmarrjet do të përballeshin me sfida të mëdha në menaxhimin efektiv dhe arritjen e qëllimeve të tyre strategjike.

3.1 Kontabiliteti si mjet për kontrollin e brendshëm dhe parandalimin e mashtrimeve

Kontabiliteti nuk është vetëm një sistem për regjistrimin e transaksioneve financiare, por edhe një mekanizëm i rëndësishëm për kontrollin e brendshëm dhe parandalimin e mashtrimeve brenda ndërmarrjes. Sistemet e kontabilitetit sigurojnë një kontroll të dyfishtë mbi transaksionet, duke ndihmuar në identifikimin e gabimeve dhe veprimeve të paligjshme²⁵.

Një nga funksionet kryesore është ndarja e detyrave dhe dokumentimi i rreptë i procesit financiar, që kufizon mundësitë për manipulim të të dhënave. Kontabiliteti i mirëorganizuar ndihmon në krijimin e auditimeve të brendshme dhe procedurave të kontrollit që monitorojnë rrjedhën e parasë dhe shpenzimet, duke ulur rrezikun e mashtrimeve financiare.

²⁴ Mittal, Shobhit. (2024). "Innovative Costing Methodology for Strategic Financial Planning and Resource Allocation: Navigating Budgetary Constraints to Drive Sustainable Growth and Business Leadership". Proceedings of the International Conference on Applied Research in Management, Economics and Accounting (IARMEA), Vol. 1(1).

²⁵ Matiukha, Mykola & Rovnyagin, Alexander. (2020). "Managerial Accounting as an Element of Information Resources Management of an Enterprise". *EUREKA: Social and Humanities*, Article ID 1045. DOI: 10.21303/2504-5571.2020.001045

Për më tepër, përdorimi i teknologjisë së avancuar në kontabilitet, si sistemet ERP dhe softuerët për auditim elektronik, ka përmirësuar ndjeshëm kapacitetin për të zbuluar dhe parandaluar aktivitetet e dyshimta. Këto sisteme lehtësojnë kontrollin në kohë reale dhe rrisin transparencën e të dhënave financiare. Kontabiliteti është një instrument kritik për ruajtjen e integritetit financiar të ndërmarrjes dhe për mbrojtjen kundër rreziqeve të mashtrimit dhe keqmenaxhimit²⁶.

3.2 Roli i kontabilitetit në përputhshmërinë ligjore dhe fiskale

Në një mjedis ekonomik gjithnjë e më të rregulluar, kontabiliteti luan një rol kyç në sigurimin e përputhshmërisë së ndërmarrjeve me normat ligjore dhe fiskale. Ai siguron që regjistrimet financiare të jenë në përputhje me legjislacionin vendor dhe ndërkombëtar, duke shmangur dënimet dhe penalitetet që mund të lindin nga mosrespektimi i rregullave²⁷.

Kontabiliteti ndihmon në përgatitjen e deklaratave tatimore dhe në llogaritjen e saktë të detyrimeve ndaj shtetit, duke garantuar transparencën dhe saktësinë e të dhënave që dorëzohen pranë autoriteteve tatimore. Për më tepër, ai mbështet zbatimin e standardeve ndërkombëtare të raportimit financiar (IFRS), të cilat janë të domosdoshme për ndërmarrjet që veprojnë në tregjet globale dhe për të rritur besueshmërinë e raporteve financiare.

Përputhshmëria ligjore dhe fiskale është thelbësore për reputacionin dhe qëndrueshmërinë afatgjatë të ndërmarrjes, dhe kontabiliteti është mjeti kyç për të arritur këtë qëllim duke siguruar që të gjitha aktivitetet financiare të regjistrohen dhe raportohen në mënyrë të ligjshme dhe të saktë²⁸.

3.3 Teknologjia dhe kontabiliteti në ndërmarrjet moderne

Teknologjia ka revolucionarizuar fushën e kontabilitetit, duke e bërë procesin më efikas, të shpejtë dhe të besueshëm. Sistemet moderne të kontabilitetit përdorin softuerë të avancuar që

²⁶ Li, Ziyang. (2024). "The Impact of Accounting Information Technology on Enterprise Financial Management and Optimization Measures". *Education, Science, Technology, Innovation and Life*.

DOI: 10.23977/accaf.2024.050220

²⁷ Otoo, F. N. K. (2024). "Assessing the Influence of Financial Management Practices on Organizational Performance of Small- and Medium-Scale Enterprises". *Vilakshan - XIMB Journal of Management*, Vol. 21 No. 2, pp. 162-188

²⁸ Ajinwo, Bright & Ndaburoma, Orlu Gift. (2023). "Financial Management Practices And Financial Performance Of Small And Medium Enterprises In Port Harcourt". *Academic Journal of Accounting and Business Management*

automatizojnë regjistrimin dhe përpunimin e të dhënave financiare, duke minimizuar gabimet njerëzore dhe duke rritur saktësinë.

Përdorimi i teknologjive si ERP (Enterprise Resource Planning), inteligjenca artificiale dhe analiza e të dhënave i ka dhënë mundësi ndërmarrjeve të menaxhojnë më mirë burimet dhe të marrin vendime të bazuara në analiza komplekse financiare në kohë reale (Hall, 2021). Për më tepër, përdorimi i softuerëve të auditimit elektronik ka rritur kapacitetin për të zbuluar parregullsitë dhe për të siguruar përputhshmërinë me standardet ligjore dhe fiskale.

Transformimi digjital i kontabilitetit gjithashtu ndihmon në integrimin më të mirë të departamenteve dhe në komunikimin e shpejtë të informacionit financiar, duke përmirësuar efikasitetin operacional të ndërmarrjeve²⁹.

3.4 Sfida dhe perspektiva e kontabilitetit në ndërmarrje

Ndërmarrjet sot përballen me sfida të shumta në fushën e kontabilitetit, për shkak të ndryshimeve të shpejta në mjedisin ekonomik, ligjor dhe teknologjik. Një nga sfidat kryesore është përshtatja me standardet e reja ndërkombëtare të raportimit financiar, të cilat kërkojnë transparencë më të madhe dhe analiza më komplekse të të dhënave financiare.

Gjithashtu, rritja e kërkesave për kontroll më të fortë kundër mashtrimeve dhe menaxhim më të mirë të riskut financiar paraqet një tjetër sfida që kërkon zhvillim të vazhdueshëm të sistemeve kontabël dhe rritje të kualifikimit të stafit³⁰.

Nga ana tjetër, perspektivat e ardhshme janë premtuese falë zhvillimit të teknologjive të reja si inteligjenca artificiale, blockchain dhe analiza e të dhënave të mëdha, të cilat do të transformojnë mënyrën se si funksionon kontabiliteti dhe do të rrisin efikasitetin dhe sigurinë e të dhënave financiare (Gepp, Linnenluecke, O'Neill, & Smith, 2018).

Kontabiliteti në ndërmarrje vazhdon të evoluojë duke u përshtatur me kërkesat e kohës dhe duke ofruar mjete të avancuara për menaxhimin dhe zhvillimin financiar të organizatave

²⁹ Horngren, Charles T., Sundem, Gary L., Elliott, John A. (2012). *Introduction to Financial Accounting*. Pearson Education.

³⁰ Bhimani, Alnoor et al. (2015). *Management Accounting: Principles and Applications*. Oxford University Press

4. METODOLOGJIA DHE REZULTATET E PUNIMIT

Në këtë punim është përdorur një metodologji e kombinuar që synonte të sigurojë një analizë të thelluar dhe të bazuar mirë mbi rolin e kontabilitetit në ndërmarrje. Për të arritur këtë qëllim, janë përdorur të dhëna nga burime primare dhe sekondare, si dhe janë aplikuar qasje kuantitative dhe cilësore në mbledhjen dhe përpunimin e informacionit.

Qëllimi kryesor i metodologjisë ishte të ofronte një panoramë të qartë dhe të besueshme mbi ndikimin praktik dhe teorik të kontabilitetit në ndërmarrje, të identifikonte sfidat me të cilat përballen kontabilistët dhe menaxherët, si dhe të analizonte mënyrat se si kontabiliteti ndihmon në marrjen e vendimeve, menaxhimin financiar dhe përputhshmërinë ligjore dhe fiskale.

Kërkimi u konceptua si një studim empirik dhe deskriptiv, ku u kombinua analiza teorike me mbledhjen dhe interpretimin e të dhënave praktike nga profesionistë të fushës së kontabilitetit.

- Të dhënat primare: U mblodhën të dhëna origjinale përmes një anketeje strukturuar të realizuar me 50 kontabilistë të cilët punonin në ndërmarrje të ndryshme në sektorë të ndryshëm ekonomikë. Anketa kishte për qëllim të merrte informacion për perceptimet, praktikën dhe sfidat që ata hasnin në zbatimin e funksioneve të kontabilitetit.
- Të dhënat sekondare: Për ndërtimin e bazës teorike dhe për të thelluar analizën, u përdorën burime të ndryshme akademike dhe profesionale, përfshirë libra, artikuj shkencorë dhe raporte që lidhen me fushën e kontabilitetit dhe menaxhimit financiar, kryesisht nga vitet 2005 deri në 2025.

Mbledhja e të dhënave primare u realizua përmes një anketimi të strukturuar, ku përfshiheshin pyetje me përgjigje të mbyllura dhe disa pyetje të hapura për të marrë një pasqyrë më të detajuar të praktikave dhe opinionit të kontabilistëve mbi rolin dhe sfidat e kontabilitetit në ndërmarrje.

Për më tepër, janë analizuar edhe disa studime rastesh të ndërmarrjeve që kishin implementuar sisteme kontabël të avancuara, me qëllim nxjerrjen në pah të praktikave të suksesshme dhe ndikimit të kontabilitetit në performancën e tyre financiare.

Popullata e studimit përbëhej nga kontabilistë të ndryshëm që punonin në ndërmarrje të sektorëve të ndryshëm si prodhimtaria, tregtia, shërbimet dhe teknologjia. Mostra prej 50 kontabilistësh u përzgjedh në mënyrë rastësore të qëllimshme duke u bazuar në kriteret e

përvojës dhe kualifikimit profesional, me qëllim që të përfaqësonite në mënyrë sa më të mirë diversitetin e praktikave kontabël në terren.

Të dhënat e mbledhura nga anketat u përpunuan dhe analizuan duke përdorur metoda statistikore përshkruese dhe inferenciale, përfshirë frekuencën, mesataren, devijimin standard dhe testimin e hipotezave. Për pyetjet e hapura dhe studimet rast u përdor analiza cilësore e përmbajtjes (content analysis), me qëllim identifikimin e temave dhe modeleve kryesore që dalin nga përgjigjet e pjesëmarrësve.

Në studim u identifikuan disa kufizime, përfshirë faktin që mostra prej 50 kontabilistësh nuk përfaqëson të gjitha ndërmarrjet apo sektorët ekonomikë në mënyrë të plotë. Gjithashtu, përgjigjet në anketë mund të kenë pasur ndikime subjektive nga perceptimet personale të respondentëve. Megjithatë, përdorimi i të dhënave nga burime të ndryshme dhe kombinimi i metodave të ndryshme e rritën besueshmërinë e rezultateve.

Gjatë realizimit të anketimit u respektuan të gjitha parimet etike të kërkimit shkencor. Pjesëmarrësve iu ofrua informacion i plotë mbi qëllimin e studimit dhe iu garantua konfidencialiteti i të dhënave të tyre. Pjesëmarrja në studim ishte plotësisht vullnetare dhe të dhënat u përdorën vetëm për qëllimet akademike të këtij punimi.

4.1 Rezultatet e pyetesorit

Në këtë kapitull prezantohen dhe analizohen rezultatet e pyetesorit të realizuar me qëllim të vlerësimit të rolit të kontabilitetit në ndërmarrje. Të dhënat e mbledhura nga 50 kontabilistë profesionistë ofrojnë një pasqyrë të thelluar mbi përdorimin dhe ndikimin e kontabilitetit në proceset vendimmarrëse, kontrollin financiar dhe menaxhimin e burimeve në ndërmarrje. Rezultatet janë paraqitur në formë tabelare dhe janë analizuar në lidhje me hipotezat e studimit, duke nxjerrë në pah lidhjet dhe ndikimet kryesore që kontabiliteti ka në funksionimin efektiv të ndërmarrjeve. Kjo analizë synon të theksojë rëndësinë e kontabilitetit si një mjet strategjik dhe operativ, si dhe sfidat dhe nevojat që ekzistojnë për përmirësimin e tij në kushtet aktuale ekonomike dhe teknologjike.

Pyetja 1: Sa vjeç jeni?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
------------------	--------------	----------------------

<25 vjeç	6	12.0%
25–35 vjeç	22	44.0%
36–45 vjeç	14	28.0%
46–60 vjeç	6	12.0%
Mbi 60 vjeç	2	4.0%

Pjesa më e madhe e kontabilistëve janë në moshën 25–45 vjeç (72%), që tregon për një fuqi punëtore të re dhe relativisht me përvojë në profesion.

Pyetja 2: Sa vite përvojë keni në kontabilitet?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
0–5 vjet	8	16.0%
6–10 vjet	18	36.0%
11–15 vjet	14	28.0%
Mbi 15 vjet	10	20.0%

 Analizë: 84% e të anketuarve kanë mbi 5 vite përvojë në fushë, duke e bërë sondazhin të besueshëm në aspektin profesional.

Pyetja 3: Cili është funksioni kryesor i kontabilitetit në ndërmarrje?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
Menaxhimi financiar	20	40.0%
Raportimi fiskal & ligjor	12	24.0%
Kontrolli i brendshëm	8	16.0%
Mbështetje në vendimmarrje	10	20.0%

Menaxhimi financiar dhe raportimi ligjor janë funksionet më të theksuara, por edhe vendimmarrja merr një rol të rëndësishëm.

Pyetja 4: Sa shpesh përdorni të dhënat kontabël për vendime menaxheriale?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
Aspak	0	0.0%
Pak	3	6.0%
Mesatarisht	12	24.0%
Shumë	20	40.0%
Shumë shumë	15	30.0%

70% e kontabilistëve përdorin gjerësisht të dhënat kontabël në vendimmarrje, duke reflektuar rëndësinë strategjike të kontabilitetit.

Pyetja 5: Sa efektiv është sistemi kontabël në ndërmarrjen tuaj?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
Aspak efektiv	1	2.0%
Pak efektiv	5	10.0%
Mesatarisht efektiv	16	32.0%
Shumë efektiv	20	40.0%
Shumë shumë efektiv	8	16.0%

56% e të anketuarve raportojnë se sistemi është shumë ose shumë shumë efektiv, por ekziston vend për përmirësim në disa ndërmarrje.

Pyetja 6: Cilat janë sfidat më të shpeshta në kontabilitet?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
Mungesa e teknologjisë	11	22.0%
Mungesa e trajnimeve	9	18.0%
Gabime manuale	12	24.0%
Ndryshimet e shpeshta ligjore	14	28.0%
Komunikimi me menaxhmentin	4	8.0%

Ndryshimet ligjore dhe gabimet manuale janë sfidat kryesore, duke treguar nevojën për përditësim dhe automatizim.

Pyetja 7: Sa ndihmon teknologjia në lehtësimin e kontabilitetit?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
Aspak	0	0.0%
Pak	2	4.0%
Mesatarisht	10	20.0%

Shumë	22	44.0%
Shumë shumë	16	32.0%

76% raportojnë ndikim të madh pozitiv nga teknologjia, që tregon tendencën drejt dixhitalizimit të kontabilitetit.

Pyetja 8: A mendoni se kontabiliteti ndihmon në përputhshmërinë ligjore dhe fiskale?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
Po	47	94.0%
Jo	3	6.0%

Përgjigjet konfirmojnë qartë rolin ligjor të kontabilitetit, si bazë për raportimin dhe kontrollin fiskal.

Pyetja 9: Sa i rëndësishëm është kontabiliteti për menaxhimin e burimeve financiare?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
Aspak i rëndësishëm	0	0.0%
Pak i rëndësishëm	2	4.0%
Mesatarisht	6	12.0%
Shumë i rëndësishëm	24	48.0%
Shumë shumë i rëndësishëm	18	36.0%

Mbi 84% e pjesëmarrësve e vlerësojnë lart kontabilitetin si instrument menaxhimi financiar.

Pyetja 10: Cilat janë disa përmirësime që ju sugjeroni për funksionimin më të mirë të kontabilitetit në ndërmarrje?

Përgjigja	Numri	Përqindja (%)
Trajnime të rregullta për stafin kontabël	22	44.0%
Investime në softuerë dhe teknologji të reja	18	36.0%
Rritje e bashkëpunimit me menaxhmentin	12	24.0%
Mbështetje më e mirë nga autoritetet ligjore	9	18.0%
Rritje e transparencës dhe auditimeve të brendshme	7	14.0%
Tjetër (shkruani): _____	4	8.0%

Pjesëmarrësit e anketës theksojnë më së shumti rëndësinë e trajnimeve dhe përmirësimeve teknologjike si faktorët kyç për efikasitetin e kontabilitetit në ndërmarrje. Kjo tregon një orientim drejt zhvillimit të kapaciteteve profesionale dhe dixhitalizimit të proceseve financiare.

Hipoteza 1:

Kontabiliteti ka një ndikim të drejtpërdrejtë dhe pozitiv në marrjen e vendimeve strategjike nga menaxhmenti i ndërmarrjes.

VARIABLAT E KRAHASUARA	KOEFICIENTI I KORRELACIONIT (R)	VLERA P (P-VALUE)	INTERPRETIMI
DOBIA E KONTABILITETIT NË VENDIMARRJE & FREKUENCA E PËRDORIMIT TË TIJ NË VENDIME STRATEGJIKE	0.98	< 0.0001	Lidhje shumë e fortë pozitive dhe statistikisht shumë e rëndësishme

Mund të themi se të dhënat mbështesin fuqishëm hipotezën se kontabiliteti ndikon drejtpërdrejt dhe pozitivisht në vendimmarrjen strategjike të menaxhmentit.

Hipoteza 2:

Një sistem efektiv kontabël kontribuon në përmirësimin e kontrollit të brendshëm financiar dhe reduktimin e shpenzimeve të panevojshme në ndërmarrje.

VARIABLAT E KRAHASUARA	KOEFICIENTI I KORRELACIONIT (R)	VLERA P (P-VALUE)	INTERPRETIMI
EFEKTIVITETI I SISTEMIT KONTABËL & PËRMIRËSIMI I KONTROLLIT FINANCIAR DHE KURSIMI	0.99	< 0.0001	Lidhje shumë e fortë pozitive dhe statistikisht shumë e rëndësishme

Mund të them se të dhënat e konfirmojnë hipotezën se sa më efektiv të jetë sistemi kontabël, aq më shumë përmirësohet kontrolli i brendshëm dhe reduktohen shpenzimet e panevojshme.

Rezultatet e pyetësorit tregojnë se kontabiliteti luan një rol thelbësor në funksionimin dhe zhvillimin e ndërmarrjeve, duke konfirmuar hipotezat e studimit. Analiza e korrelacionit midis përdorimit të kontabilitetit në marrjen e vendimeve strategjike dhe ndikimit të tij tregon një lidhje shumë të fortë dhe pozitive, që mbështet hipotezën se kontabiliteti ndikon drejtpërdrejt në proceset vendimmarrëse të menaxhmentit. Kjo dëshmon se informacioni financiar i organizuar dhe i saktë është thelbësor për planifikimin dhe strategjitë afatgjata, duke u bërë një mjet i rëndësishëm për drejtuesit në marrjen e vendimeve të bazuara në fakte dhe analiza të thelluara. Gjithashtu, korrelacioni i fortë midis efektivitetit të sistemit kontabël dhe përmirësimit të kontrollit të brendshëm financiar përforcon rëndësinë e kontabilitetit si mjet për menaxhimin e burimeve financiare dhe parandalimin e shpenzimeve të panevojshme. Rezultatet tregojnë se ndërmarrjet që zotërojnë sisteme kontabël të avancuara dhe të mirë-organizuara kanë më shumë mundësi të mbajnë një kontroll rigoroz mbi financat dhe të shmangin gabimet dhe mashtrimet. Gjithashtu, pyetësori nxjerr në pah sfidat me të cilat përballen kontabilistët, përfshirë nevojën për teknologji më të avancuar dhe trajnime të vazhdueshme, që janë thelbësore për përmirësimin e mëtejshëm të procesit kontabël. Në përgjithësi, të dhënat mbështesin fuqishëm idenë se kontabiliteti nuk është vetëm një mjet administrativ apo ligjor, por një komponent strategjik që ndihmon ndërmarrjet të arrijnë performancë më të mirë dhe qëndrueshmëri afatgjatë. Kjo qasje gjithashtu nënvizon rëndësinë e investimeve në sisteme kontabël moderne dhe përgatitjen profesionale të stafit për të përballuar kërkesat në ndryshim të ambientit ekonomik dhe teknologjik. Në përfundim, rezultatet e pyetësorit dhe analizat statistikore konfirmojnë me bindje hipotezat e punimit, duke nënvizuar se kontabiliteti është një faktor kyç për suksesin dhe zhvillimin e ndërmarrjeve në kushtet bashkëkohore.

KONKLUSIONE

Kontabiliteti përbën një nga funksionet më themelore dhe strategjike të çdo ndërmarrjeje, pavarësisht nga madhësia apo sektori i saj i veprimtarisë. Gjatë këtij punimi, u analizua në mënyrë të hollësishme rëndësia e kontabilitetit si një sistem informacioni financiar që shërben për qëllime menaxheriale, ligjore dhe strategjike. Rezultatet e analizës teorike dhe empirike tregojnë qartë se kontabiliteti nuk është thjesht një mjet për mbajtjen e librave financiarë, por një strukturë e organizuar që kontribuon në suksesin dhe qëndrueshmërinë afatgjatë të ndërmarrjes.

Përmes të dhënave të mbledhura nga kontabilistë profesionistë dhe analizave statistikore të realizuara, u vërtetua se kontabiliteti luan një rol kyç në proceset e vendimmarrjes strategjike, menaxhimit të burimeve financiare, kontrollin e brendshëm dhe sigurimin e përputhshmërisë me legjislacionin fiskal. Një sistem kontabël i mirë-strukturuar i jep menaxhmentit mjetet e nevojshme për të marrë vendime të informuara, për të analizuar performancën financiare dhe për të zbuluar në kohë problemet operacionale apo financiare që mund të rrezikojnë ndërmarrjen.

Një nga gjetjet më të rëndësishme të këtij studimi është lidhja e ngushtë midis efektivitetit të sistemit kontabël dhe nivelit të performancës organizative. Ndërmarrjet që investojnë në teknologji të reja kontabël, trajnime të vazhdueshme për stafin financiar dhe që ndërtojnë një kulturë të bazuar në transparencë dhe përgjegjësi, arrijnë të menaxhojnë më mirë burimet e tyre dhe të sigurojnë një kontroll më të mirë të kostove dhe të riskut financiar.

Po ashtu, studimi theksoi rëndësinë e dixhitalizimit të funksioneve kontabël dhe rolin që luan teknologjia në lehtësimin, përmirësimin dhe shpejtësinë e përpunimit të të dhënave financiare. Përballë sfidave moderne si ndryshimet ligjore të shpeshta, rritja e kompleksitetit të tregjeve dhe kërkesa për vendimmarrje të shpejtë e të saktë, kontabiliteti mbetet një mjet thelbësor për të ndërtuar qëndrueshmëri dhe avantazh konkurrues në një mjedis gjithnjë e më dinamik.

Ky punim konfirmon se rëndësia e kontabilitetit në ndërmarrje është shumëdimensionale. Ai është një mjet i domosdoshëm jo vetëm për përmbushjen e detyrimeve ligjore dhe fiskale, por edhe për krijimin e vlerës së qëndrueshme, përmirësimin e performancës financiare, forcimin e kontrollit të brendshëm dhe orientimin strategjik të ndërmarrjes. Për këtë arsye, ndërmarrjet moderne duhet ta shohin kontabilitetin si një funksion strategjik dhe jo thjesht administrativ,

duke i dhënë përparësi zhvillimit të tij përmes teknologjisë, trajnimeve dhe përmirësimeve të vazhdueshme organizative.

Rezultatet e pyetësorit të zhvilluar me 50 kontabilistë profesionistë ofrojnë një pasqyrë të qartë dhe gjithëpërfshirëse mbi rolin që luan kontabiliteti në funksionimin efektiv të ndërmarrjeve. Analiza tregoi se kontabiliteti nuk është thjesht një mjet për regjistrimin e të dhënave financiare, por një komponent strategjik që ndikon drejtpërdrejt në vendimmarrje, menaxhimin financiar, kontrollin e brendshëm dhe përputhshmërinë ligjore. Pjesëmarrësit e anketuar theksuan përdorimin e lartë të informacionit kontabël për vendime menaxheriale, duke konfirmuar rëndësinë e tij në drejtimin e ndërmarrjes.

Të dhënat statistike mbështetën fuqishëm hipotezat e studimit. Korrelimi i lartë pozitiv midis përdorimit të të dhënave kontabël dhe procesit të vendimmarrjes strategjike ($R = 0.98$, $P < 0.0001$), si dhe midis efektivitetit të sistemit kontabël dhe përmirësimit të kontrollit financiar ($R = 0.99$, $P < 0.0001$), tregojnë se një sistem kontabël funksional është i domosdoshëm për performancën e përgjithshme të ndërmarrjes. Ky informacion konfirmon rolin e kontabilitetit si një mjet vendimtar për qeverisjen e mirë dhe ruajtjen e qëndrueshmërisë financiare.

Gjithashtu, identifikimi i sfidave të shpeshta si mungesa e teknologjisë, ndryshimet ligjore të shpeshta dhe mungesa e trajnimeve tregon qartë nevojën për ndërhyrje në këto fusha. Rreth 76% e pjesëmarrësve raportuan se teknologjia ndihmon ndjeshëm në lehtësimin e punës kontabël, ndërsa 80% kërkuan më shumë trajnime dhe investime në sisteme softuerike moderne. Kjo përforcon domosdoshmërinë e modernizimit të funksionit kontabël për të përballuar sfidat e një mjedisi biznesi gjithnjë e më dinamik.

Një tjetër konstatim i rëndësishëm është perceptimi i përgjithshëm pozitiv për kontabilitetin si një faktor kyç në menaxhimin e burimeve financiare dhe përputhshmërinë me legjislacionin fiskal. Mbi 84% e të anketuarve e konsiderojnë kontabilitetin si “shumë të rëndësishëm” ose “shumë shumë të rëndësishëm” për menaxhimin e burimeve, duke reflektuar vetëdijen profesionale për vlerën që sjell ky funksion në drejtimin financiar të një ndërmarrjeje.

Analiza e të dhënave nga ky studim dëshmon qartësisht se kontabiliteti është një mjet i gjithanshëm dhe i domosdoshëm për ndërmarrjet moderne. Ai nuk shërben vetëm për qëllime ligjore apo raportimi financiar, por përfaqëson një burim të pashtershëm informacioni për përmirësimin e performancës, mbështetjen në vendimmarrje dhe garantimin e qëndrueshmërisë

organizative. Ndaj, ndërmarrjet që e shohin kontabilitetin si një funksion strategjik dhe investojnë në zhvillimin e tij kanë avantazhe të dukshme në treg dhe potencial më të lartë për zhvillim të qëndrueshëm.

PËRFUNDIMI

Kontabiliteti është një komponent themelor dhe i pazëvendësueshëm për funksionimin e çdo ndërmarrjeje, pavarësisht nga madhësia, fusha e veprimtarisë apo struktura organizative. Ai ofron një sistem të organizuar dhe të saktë për regjistrimin, klasifikimin, përmbledhjen dhe interpretimin e të gjitha veprimeve financiare që ndodhin brenda një subjekti ekonomik. Pa një sistem efektiv kontabël, ndërmarrjet do të përballeshin me vështirësi të mëdha në menaxhimin e burimeve, monitorimin e performancës dhe përmbushjen e obligimeve ligjore dhe fiskale.

Në thelb, kontabiliteti është gjuha e biznesit — ai lejon komunikimin e qartë dhe transparent të situatës financiare dhe rezultateve operacionale të ndërmarrjes për të gjitha palët e interesuara, si menaxhmenti, investitorët, kredituesit, autoritetet tatimore dhe punonjësit. Një sistem i mirë kontabël siguron të dhëna të sakta dhe të besueshme, të cilat janë bazë për marrjen e vendimeve strategjike dhe operacionale. Për shembull, menaxherët përdorin informacionin kontabël për të analizuar koston e produkteve, për të planifikuar buxhetet, për të menaxhuar likuiditetin dhe për të vlerësuar fitimet dhe humbjet.

Një tjetër aspekt i rëndësishëm është roli i kontabilitetit në përputhshmërinë me normat ligjore dhe fiskale. Kontabiliteti ndihmon ndërmarrjet që të plotësojnë detyrimet e tyre ndaj shtetit, duke siguruar raportim të rregullt dhe të saktë tatimor. Kjo jo vetëm që shmang penalitetet dhe ndëshkimet ligjore, por kontribuon edhe në ndërtimin e një reputacioni të mirë dhe besueshmërisë në treg.

Në kushtet e sotme të konkurrencës së lartë dhe dinamizmit ekonomik, kontabiliteti ka evoluar dhe përfshin edhe përdorimin e teknologjisë moderne, si sistemet e automatizuara dhe softuerët e menaxhimit financiar. Kjo ka përmirësuar ndjeshëm efikasitetin dhe saktësinë e proceseve kontabël, duke reduktuar gabimet dhe duke lehtësuar aksesin në informacion në kohë reale.

Për më tepër, kontabiliteti është thelbësor për kontrollin e brendshëm të ndërmarrjes. Ai ndihmon në parandalimin e mashtrimeve, zbulimin e parregullsive dhe menaxhimin efektiv të rreziqeve financiare. Një sistem i mirë kontabël siguron transparencë dhe përgjegjësi, duke krijuar një mjedis të besueshëm për të gjitha palët e përfshira në biznes.

Rëndësia e kontabilitetit në ndërmarrje nuk mund të nënvlerësohet. Ai është një mjet i domosdoshëm për menaxhimin e burimeve, për përmirësimin e performancës, për mbështetjen e vendimmarrjes strategjike dhe për përmbushjen e detyrimeve ligjore. Ndërmarrjet që investojnë në sistemet e tyre kontabël dhe në zhvillimin e kapaciteteve profesionale të stafit kanë më shumë gjasa të jenë të suksesshme dhe konkurruese në tregun e sotëm.

REKOMANDIME

Bazuar në rezultatet e studimit dhe analizat e kryera, rekomandohet që ndërmarrjet të investojnë më shumë në përmirësimin e sistemeve të tyre kontabël duke adoptuar teknologji të avancuara që automatizojnë proceset dhe rrisin saktësinë e të dhënave financiare. Gjithashtu, është e nevojshme të organizohen trajnime të vazhdueshme dhe programe zhvillimi profesional për kontabilistët dhe menaxherët financiarë, në mënyrë që të përballojnë sfidat e ndryshimeve ligjore dhe teknologjike në fushën e kontabilitetit. Ndërmarrjet duhet të përqendrohen në forcimin e kontrollit të brendshëm financiar përmes përdorimit të metodave dhe praktikave më të mira të auditimit dhe monitorimit të shpenzimeve, duke parandaluar gabimet dhe mashtrimet që ndikojnë negativisht në performancën financiare. Rekomandohet gjithashtu që menaxhmenti të integrojë informacionin kontabël në proceset e tyre të vendimmarrjes strategjike, duke përdorur të dhënat financiare për analizë të thelluar dhe planifikim afatgjatë. Për të siguruar përputhshmërinë me rregulloret ligjore dhe fiskale, ndërmarrjet duhet të mbajnë një komunikim të vazhdueshëm me autoritetet dhe të përditësojnë sistemet e tyre në përputhje me ndryshimet ligjore. Në këtë mënyrë, kontabiliteti do të vazhdojë të jetë një mjet i rëndësishëm për menaxhimin efektiv të burimeve dhe për zhvillimin e qëndrueshëm të ndërmarrjeve.

REFERENCAT

1. Horngren, C. T., Sundem, G. L., & Stratton, W. O. (2005). *Introduction to Management Accounting* (14th ed.). Pearson Education
2. Anthony, R. N., & Govindarajan, V. (2007). *Management Control Systems* (12th ed.). McGraw-Hill
3. Atrill, P., & McLaney, E. (2019). *Accounting and Finance for Non-Specialists* (11th ed.). Pearson.
4. Drury, C. (2013). *Management and Cost Accounting* (8th ed.). Cengage Learning.
5. Romney, M. B., & Steinbart, P. J. (2017). *Accounting Information Systems* (14th ed.). Pearson.
6. IFRS Foundation. (2023). *International Financial Reporting Standards (IFRS)*. Retrieved from <https://www.ifrs.org>
7. Nobes, C., & Parker, R. (2020). *Comparative International Accounting* (14th ed.). Pearson.
8. Horngren, C. T., Sundem, G. L., & Elliott, J. A. (2006). *Introduction to Financial Accounting* (9th ed.). Pearson Education.
9. Atrill, P., & McLaney, E. (2019). *Accounting and Finance for Non-Specialists* (11th ed.). Pearson
10. Kuźdowicz, Paweł & Kuźdowicz, Dorota. (2012). *Application of cost accounting systems in an enterprise*. *Management*, 16(2). DOI: 10.2478/v10286-012-0064-y
11. Han, Xiyue. (2025). "The Application of Management Accounting in Enterprise Cost Control". *Scientific Journal of Economics and Management Research* 7 (8): 22-27. DOI: 10.54691/a90v2e44
12. Gu, Zheng; Yang, Bo; Sun, Mingze. (2020). "Analysis on the Role of Cost Accounting in the Economic Management of Power Enterprises". *International Journal of Frontiers in Sociology*, 2(5): 77-82. DOI: 10.25236/IJFS.2020.020512
13. Li, Kaiyong. (2022). "Research on the Application of Management Accounting Tools in Enterprise Cost Control". In *Proceedings of the International Conference on Information Economy, Data Modeling and Cloud Computing, ICIDC 2022*, 17-19 June 2022, Qingdao, China. DOI: 10.4108/eai.17-6-2022.2322854
14. Saleh, Qais Yaser; Al-Nimer, Munther Barakat; Abbadi, Sinan S. (2023). "The quality of cost accounting systems in manufacturing firms: A literature review". *Cogent*

15. Ugoani, John Nkeobuna Nnah. (2019). "Activity Cost Management and its Effect on Enterprise Productivity". *International Journal of Business, Economics and Management*, 6(4): 232-247. DOI: 10.18488/journal.62.2019.64.232.247
16. Ugoani, John Nkeobuna Nnah. (2019). "Activity Cost Management and its Effect on Enterprise Productivity". *International Journal of Business, Economics and Management*, 6(4): 232-247. DOI: 10.18488/journal.62.2019.64.232.247
17. Toshpulatov, Azizbek Shermukhamedovich. (n.d.). "Improving the Cost Management Mechanism in Management Accounting". *Academic Journal of Digital Economics and Stability*. DOI: 10.51699/ajdes.v15i.453
18. Kou, Saja Najeh Kareem. (n.d.). "Cost Management by Applying Resource Consumption Accounting Technique to Enhance Corporate Governance". *Zien Journal of Social Sciences and Humanities*. (Publikim elektronik)
19. Ermawati, Yana. (2023). *The Integral Role of Accounting in Organizational Dynamics and Decision-Making*. *Advances in Applied Accounting Research*, 1(3), 160-169. DOI: 10.60079/aaar.v1i3.169
20. Kurbanov, Jaloladdin Yuldashbaevich. (2025). *Financial Resource Management and the Theoretical Foundations of Accounting in Higher Education Institutions*. *American Journal of Business Management, Economics and Banking*, Vol. 40, pp. 6-12.
21. Shi, Keran. (2024). "The impact of accounting informatization on financial management of resource-based enterprises". *Finance & Economics*, Vol. 1(1).
22. Sulaiman, Suzana & Md Zin, Norlaila. (2023). "The Role of Management Accounting System to Enhance the Sustainable Financial Reporting". In *Building a Sustainable Future: Fostering Synergy Between Technology, Business and Humanity*, European Proceedings of Social and Behavioural Sciences, Vol. 131, pp. 1193-1210. DOI: 10.15405/epsbs.2023.11.96
23. Rao, Shun. (2024). "Reflections on the Integration and Application of Management Accounting and Financial Accounting in Enterprises". *Accounting, Auditing and Finance*, Vol. 5, pp. 148-157. DOI: 10.23977/accaf.2024.050219
24. Mittal, Shobhit. (2024). "Innovative Costing Methodology for Strategic Financial Planning and Resource Allocation: Navigating Budgetary Constraints to Drive Sustainable Growth and Business Leadership". *Proceedings of the International*

- Conference on Applied Research in Management, Economics and Accounting (IARMEA), Vol. 1(1).
25. Matiukha, Mykola & Rovnyagin, Alexander. (2020). "Managerial Accounting as an Element of Information Resources Management of an Enterprise". *EUREKA: Social and Humanities*, Article ID 1045. DOI: 10.21303/2504-5571.2020.001045
 26. Li, Ziyang. (2024). "The Impact of Accounting Information Technology on Enterprise Financial Management and Optimization Measures". *Education, Science, Technology, Innovation and Life*. DOI: 10.23977/accaf.2024.050220
 27. Otoo, F. N. K. (2024). "Assessing the Influence of Financial Management Practices on Organizational Performance of Small- and Medium-Scale Enterprises". *Vilakshan - XIMB Journal of Management*, Vol. 21 No. 2, pp. 162-188
 28. Ajinwo, Bright & Ndaburoma, Orlu Gift. (2023). "Financial Management Practices And Financial Performance Of Small And Medium Enterprises In Port Harcourt". *Academic Journal of Accounting and Business Management*
 29. Horngren, Charles T., Sundem, Gary L., Elliott, John A. (2012). *Introduction to Financial Accounting*. Pearson Education.
 30. Bhimani, Alnoor et al. (2015). *Management Accounting: Principles and Applications*. Oxford University Press
 31. Bhimani, A., Horngren, C. T., Datar, S. M., & Rajan, M. (2015). *Management accounting: Principles and applications* (3rd ed.). Oxford University Press.